

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. etape af SU-reformen blev vedtaget den 30. maj 1986 ved lov nr. 357 af 4. juni 1986. Loven indeholder en nedsættelse af grænsen for de uddannelsessøgendes afhængighed af forældrenes indkomst- og formueforhold fra 22 til 20 år pr. 1. august 1987. Loven tager et første skridt mod en harmonisering af støttesatserne, idet alle hjemmeboende uanset alder får støtte efter samme sats. I sin fremsættelsestale anførte undervisningsministeren, at en yderligere forenkling af støttesatserne burde overvejes. Loven indeholder endvidere hjemmel til en regulering af rentefastsættelsen og af tilbagebetalingsvilkårene for misligholdte statslån og statsgaranterede studielån i banker og sparekasser.

Ved fremsættelsen af lovforslaget om statens uddannelsesstøtte understregedes det, at en mere gennemgribende reform af uddannelsesstøttesystemet måtte afvente 2. etape, idet det var regeringens hensigt med baggrund i handlingsplanen for en bedre balance på de langvarigt uddannedes arbejdsmarked, afgivet af Knud Larsen – udvalget i januar 1985, snarest muligt at foreslå en reform af statens uddannelsesstøtte, der kunne effektivisere de faktiske studietider og give de uddannelsessøgende et stærkt incitament til at bringe uddannelsen til afslutning og dermed overgå til arbejdsmarkedet i en yngre alder, hvor beskæftigelsesmulighederne er bedst.

Desuden har regeringen under behandlingen af lovforslaget om statens uddannelsesstøtte givet Folketingets Uddannelsesudvalg tilsagn om, at der i løbet af sommeren ville blive foretaget en analyse af gældssaneringspørgsmålet og evt. løsningsmuligheder.

Et udvalg under Finansministeriet/Hypotekbanken, har afgivet en redegørelse om gældssanering af studielån. I redegørelsen beskrives den eksisterende gældssætning indenfor studielånsområdet og det indstilles, at der gives hypotekbanken adgang til i et begrænset omfang at kunne eftergive studie-gæld på grundlag af et konkret skøn. Udvalget

understreger, at gældssanering i Hypotekbanken vil medføre en stigning i antallet af spekulative indfrielse, uanset hvilken form for gældssanering der vælges, og det er derfor vigtigt, at disse gældssaneringsbestræbelser ikke ses isoleret. Der må ved udvikling af det fremtidige støttesystem indbygges mekanismer, der forhindrer, dels at stor studie-gæld oparbejdes, dels at den misligholdes og dermed må indfries af statskassen.

Som endeligt mål for en reform af uddannelsesstøtten må derfor sigtes mod en lov, der forbedrer stipendiesatserne i de første år og afkorter de faktiske studietider gennem større stipendier i begyndelsen og slutningen af uddannelsen. En fremtidig lov bør endvidere tilgodese ønsket om at minimere studie-gælden ved at konvertere statslån til øgede stipendier, afskaffe lånene i ungdomsuddannelser og de første 2 år af en videregående uddannelse, lægge de statsgaranterede studielån sidst i studiet, løfte grænsen for egenindtægten og lægge loft over de af staten ydede garantitilsagn.

Som nævnt blev ved lov af 4. juni 1986 aldersgrænsen for de uddannelsessøgendes afhængighed af forældrenes indkomst- og formueforhold nedsat til 20 år. Der er ikke i dette lovforslag foreslået en yderligere nedtrapning, men på længere sigt ville regeringen finde det ønskeligt helt at ophæve forældreafhængigheden i relation til uddannelsesstøtten.

Da der indtil videre bevares en afhængighed af forældreindtægten for de 18–19 årige, foreslås indført et befordringstilskud for de uddannelsessøgende i videregående uddannelser, der har særlig lang afstand til uddannelsesinstitutionen. Tilskuddet har også til formål at reducere presset på boligmarkedet i uddannelsesinstitutionens umiddelbare nærhed.

Lovforslaget

Det nye støttesystem bygger på følgende 3 hovedelementer:

1. Forbedring af satser.